

Damrubriek trictraclijn

Op de dag dat de inlevertermijn voor dit nummer van het GDN verstreek, kwam bij een zeer vergaande analysevariant van een die dag in de nationale competitie gespeelde partij, een stand op het bord die me herinnerde aan de eerder gestarte serie over eindspelen met drie schijven achter de trictraclijn. (Voor de eerdere rubrieken in deze serie, met een schijf voor de minderheidspartij (wit zal in deze rubriek steeds als zodanig worden beschouwd) op veld 16 of 26, verwijst ik u naar de eerste twee nummers van 2010.) Ik kon me echter niet meer herinneren wat de uitkomst moest zijn of welke zetten er gespeeld moesten worden. Dat bleek terecht, want het ging bij onze analyse om een stand waarbij de minderheidspartij een schijf op veld 36 heeft, en die standen waren nog niet behandeld.

Een zwarte dam kan een witte schijf op veld 36 op twee manieren tegenhouden, via de lijn 36-4 en via de lijn 26-48.

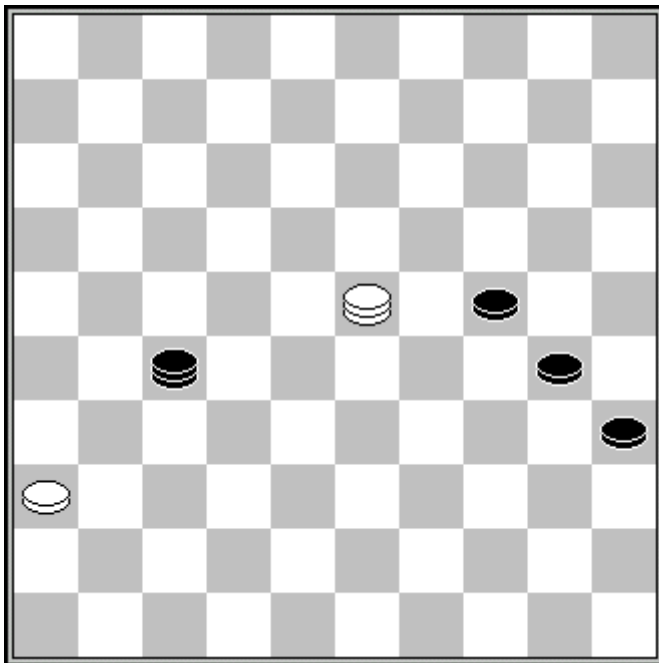

Diagram 1

De eerste mogelijkheid zien we in diagram 1. Wanneer wit met zijn dam tussen de velden 7, 12 en 23 blijft pendelen, kan hem weinig gebeuren. Wanneer zwart in actie wil komen via veld 4 dan is wit vanaf deze drie velden op tijd voor een tegenactie. Wanneer zwart vanuit diagram 1 verder gaat met 1. ... 27-4 dan kan wit met 2. 23-32 remise maken. De volgende varianten geven de drie principes weer waar het om gaat.

- a. 2. ... 4-15 3. 32-43.
- b. 2. ... 24-29/30-34 3. 32-27 4x31 4. 36x27.
- c. 2. ... 25-30 3. 32-43 30-35 4. 36-31 4x36 5. 43-38 24-30 6. 38-43.

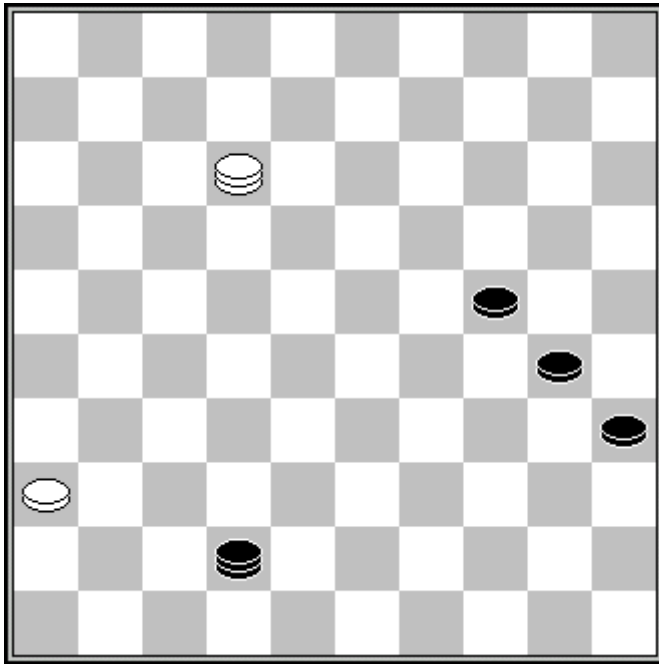

Diagram 2

Heel anders wordt het wanneer de zwarte dam op de lijn 26-48 bivakkeert. De stand van diagram 2 is gewonnen wanneer zwart aan zet is. Als wit aan zet is, is de stand remise. Het komt er op neer dat wanneer de witte dam op 12 staat en wit aan zet is, zwart er voor moet zorgen niet op 42 of 37 te staan, omdat wit dan met 1. 12-26 37/42-48 2. 36-31 remise kan maken. Na deze zet kan zwart niet verhinderen dat wit een tweede dam haalt of een schijf veroverft. Enkele varianten ter illustratie.

- a. 2. ... 48-43 3. 31-27 43x16 4. 26-48.
- b. 2. ... 48-39 en het meest overzichtelijk lijkt 3. 26-12 waarna er remise-eindspelen zullen ontstaan zoals behandeld in de vorige aflevering van deze serie.
- c. 2. ... 35-40 3. 31-27 40-44 4. 27-22 44-50 5. 22-18 en zwart kan niet verhinderen dat wit een tweede dam haalt.
- d. 2. ... 30-34 3. 31-27 48-39 4. 26-12 24-29 5. 12-26 34-40 en nu bijvoorbeeld 6. 26-42 29-34 7. 42-48 en op de volgende zet 27-22.
- e. 2. ... 30-34 3. 31-27 48-39 4. 26-12 35-40 5. 12-8 24-29 en na 6. 12-16 of 6. 8-35 40-45 7. 35-49 kan wit zich redden.
- f. 2. ... 24-29 3. 31-27 48-39 4. 26-12 29-33 (voor 24-30 vergelijk variant d.) en nu lijkt de gemakkelijkste weg naar remise 5. 27-22 en wit zal zich redden.

Om dit soort varianten te vermijden moet zwart, wanneer hij in de stand van diagram 2 aan zet is, 1. ... 42-48 spelen. Na 2. 12-23 (na 12-26 kan zwart met een willekeurige schijf gaan lopen) 48-26 3. 23-18 26-37 4. 18-12 37-10 5. 36-31 10-15 ontstaat de stand van diagram 3.

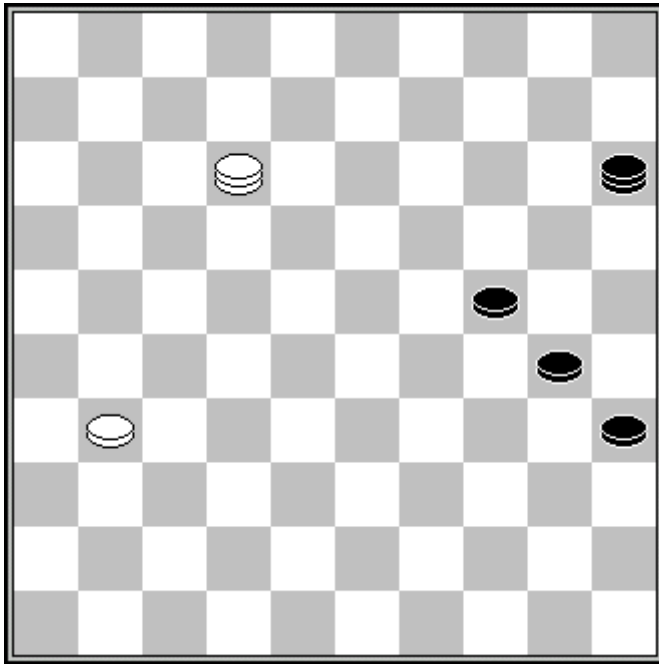

Diagram 3.

Wit moet nu de lijn 1-45 verlaten. Speelt wit zijn dam naar veld 27 of 21 dan winnen zowel 30-34 als 35-40, maar gaat wit naar veld 26 of 48 dan moet zwart erop bedacht zijn dat hij verder gaat met 30-34, omdat 35-40 remise is. Meest overzichtelijk voor zwart lijkt een variant als 6. 12-26 30-34 7. 31-27 24-30 8. 27-22 15-29 etc. Een heel ander idee is de volgende variant, die enkele nuttige finesses illustreert 6. 12-26 30-34 7. 31-27 34-39 8. 27-22 39-43 9. 22-18 43-48. Wit moet nu met de dam zetten, en omdat ook veld 3 verboden terrein is vanwege 15-20 en 24-30, moet de witte dam los gaan staan, waarop zwart de zaak met 48-31 kan afronden.

Zoals u uit de inleiding hebt kunnen afleiden was het opstellen van deze rubriek voor mij een beetje een haastklus. Hoewel ik kon terugvallen op een maanden eerder opgestelde kladversie, is het goed mogelijk dat u aanvullingen op de getoonde eindspelen heeft. Zoals eerder gezegd: de juistheid van varianten kan met een computer worden gecontroleerd, maar het vinden van de meest relevante varianten blijft mensenwerk. De vraag is bijvoorbeeld wat er allemaal mogelijk is wanneer de zwarte schijven verder terug staan.

Wanneer u geen aanvullingen op deze rubriek heeft, dan valt niet uit te sluiten dat de serie omtrent dit type eindspelen met deze rubriek wordt afgesloten, al zou het ook best kunnen dat er nog een editie aan wordt vastgeplakt om de zojuist opgeworpen vraag te beantwoorden. Maar hoe het ook zij, ik sta hoe dan ook open voor de ontvangst van fragmenten om in deze rubriek te behandelen.